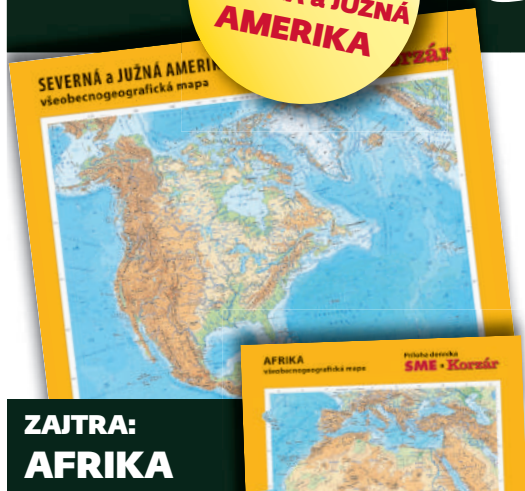

DNES:

SEVERNÁ a JUŽNÁ
AMERIKA

Školské mapy zadarmo u denníku

ZAJTRA:
AFRIKA
ZAÚJÍMAVOSTI Vedec, ktorého citovalo BBC

Predplaťte si denník SME 02 – 32 37 77 77

D E N N Í K

SME

°HypotékaTM s nízkym úrokom
3,75 % pre každého!

PONUKA PLATÍ DO
31. OKTÓBRA!

www.375.sk

BP 102190

Štvrtok

23. 9. 2010 ■ Cena 0,55 €

Číslo 219 ■ Ročník 18

www.sme.sk

Koalícia šetrí na mzdách

Na platy štátnych zamestnancov ostane menej. O odmenách politikov rozhodne deficit

Radičovej vláda chce na platoch štátnych úradníkov ušetriť 154 miliónov. Netýka sa to učiteľov, tým sa, naopak, môže pridať.
BRATISLAVA. Vláda Ivety Radičovej z SDKÚ verejnosti postupne hovorí, ako chce v budúcom roku ozdraviť verejné financie. Včera potvrdila svoj zámer, že zvýši DPH a niektoré spotrebné dane, čo štátu prinesie viac o 400 miliónov eur. Vláda chce

úsporami a dodatočnými príjmami nájsť 1,7 miliardy eur.

Ministerstvo financií včera prezradilo, kde chce štát v ďalšom roku ušetriť 986 miliónov eur. Škrtať sa budú najmä mzdové a prevádzkové náklady v štátnej správe.

Na mzdách sa má v budúcom roku ušetriť 154 miliónov eur. Platy sa budú znižovať najmä úradníkom. Aj keď vláda avizovala desaťpercentné škrtky, hasičom a policajtom chce zobrať

Na kom ušetrí

- **ústavní činitelia**, ktorých príjem sa má znižovať podľa seker, ktorú vyrobí,
- **úradníci** na ministerstvách, v štátnej správe, na regulačných a kontrolných úradoch,
- **hasiči a policajti**, ktorých sa však šetrenie dotkne menej, než ostatných

menej. Výdavky na mzdy im majú klesnúť zhruba o päť percent.

Škrtoť sa nemusia obávať učiteľia. Viac na výplatnej páske všakvidia iba tí aktívnejší z nich.

Na platy si siahnu aj politici. Podľa zámerov koalície by si mali z výplatných pásov odpísať v priemere viac ako desať percent – a to napriek tomu, že sa budú valorizovať platy, ktoré sú už dva roky pre krízu zmrazené.

Šetriť na sebe by mali veľmi nezvyčajným spôsobom. Zo mzdy si majú uberať podľa výšky deficitu verejných financií. Na budúci rok by to mal byť trojnásobok deficitu (23,4 percenta) a neskôr po dvojnásobku. Český politológ žijúci v Nemecku Petr Robejšek takýto spôsob šetrenia považuje za svetový unikát.

Marianna Onuferová,
Miroslav Kern ©SME
Viac na 3. a 7. strane

Svätopluk ostáva

Richard Sulík spornú sochu z nádvorja Bratislavského hradu neodstráni.
BRATISLAVA. „Na jazdecké sochy sa väčšinou používa kobyla, tu je to kôň, a preto ten impozantný pohľad,“ odľahčuje výklad pri Svätoplukovi na koni jedna zo sprievodkýň na Bratislavskom hrade. „Ale vraj dnes rozhodnú o jeho presune. Budem rada, nepáči sa mi,“ vraví smejúcim sa turistom.

Mýli sa. Predseda parlamentu Richard Sulík o pár minút oznámil, že socha zostáva. Dolu má ísť iba kríž na štíte pripomínajúci znak Hlinkových gárd a nápis, ktorý pasuje veľkomoravské knieža na kráľa starých Slovákov. Nechať sochu na nádvorí sa rozhodol napriek odporúčaniam komisie, ktorú sám zriadil. „Toto riešenie by mohla prijať veľká časť verejnosti,“ vysvetľuje.

O niekoľko minút asi tridsať výtvarníkov zahádzalo sochu červenými kafiátmi. Autorom sochy je totiž bývalý prominentný komunistický sochár Ján Kulich.

Všmech si Sulík onedlho vypočul aj od politikov Smeru, ktorí sochu osadili. „Odporúčam, ak sa vám niečo nepáči, nedávajte si to do kuchyne a ak to niekde je, tak tam ani nechodte,“ povedal bývalý predseda parlamentu Pavol Paška (Smer).

 Perobenie dvojkriža vraj Sulíkovi slúbil Kulich. Ten dohodu včera spochybnil. (mp)
Viac na 4. strane

Proti soche Svätopluka včera protestovali výtvarníci.

FOTO SME – VLADIMÍR ŠIMÍČEK

Most našiel ministra, zakázal mu hovoriť

Ministrom životného prostredia má byť poslanec József Nagy. Ochránárom sa nominácia nepáči.
BRATISLAVA. Most-Híd má tri mesiace po voľbách kandidáta na šéfa obnoveného ministerstva životného prostredia. Navrhuje svojho poslanca **Józsefa Nagya**.

Lesník a ekolog Róbert Oružinský hovorí, že ministerstvo

je v katastrofálnom stave a potrebuje uznávaného odborníka, nie stranického nominanta.

Nagy je podnikateľom z Dunajskej Stredy, vlastní napríklad luxusný hotel, strane daroval 10-tisíc eur. Včera nedvíhal telefón. Strana nechce, aby s médiami komunikoval pred dohodou v koalícii.

Šéf Mosta-Hídu Béla Bugár o Nagyovi povedal, že hľadali manažera.

 (jg)
Viac na 2. strane

ŠPORT

Rozhovor s Jánom Kováčikom

Kandidát na prezidenta zväzu hovorí o slovenskom futbale.

14. strana

SPRAVODAJSTVO

Černákovi

potvrdili doživotie

Udajný boss sa už z väzenia nedostane. Rozhodnutie si neprišiel vypočúť.

5. strana

SERVIS

Ako bojovať s prechladnutím

Poradíme vám, ako na jeseň nepodľahnúť chorobe.

24. a 25. strana

12 až 19°	KURZY ECB 23. 9. 2010, koľko dostanete za 1 euro				
Jasno až polojasno.	USD	GBP	CZK	HUF	PLN
Ojedinele hmľa.	1,3364	0,8553	24,578	279,65	3,9415
Ceny SME v zahraničí	Česko 15 CZK	Chorvátsko 7,50 HRK			

Stĺpček

Konštantína Čikovského

Riziko

Pohľad na protesty v Česku tlmí optimizmus, ktorý prichádza z nočnej dohody o rozpočte.

Napriek tomu pár vecí možno hodnotiť už dnes.

1. Miera šetrenia oproti realite tohto roku je primeraná. Rýchlosť znižovania deficitu bude jedna z najvyšších v Európe, takmer dvojnásobná oproti Česku. Na druhej strane, Slovensko je na tom tak zle, že maximálne tempo je povinnosť, nie možnosť. A usudzujúc zo zmierlivej reakcie analytikov (nič lepšie na posúdenie nemáme), nie je to tempo, ktoré by ekonomiku zabrzdilo.

2. Je to rozpočet dôveryhodnejší ako tie minulé. Na rozdiel od nich nemá v sebe z prsta vycucané predpoklady rastu ekonomiky či príjmov z eurofondov. Rast jeho príjmov je postavený na takých typoch daní, ktorým sa dá len ťažko vyhnúť, a preto sa na ne možno aj pohodlne spoľahnúť. Viac sa treba báť schopnosti jednotlivých ministerstiev dodržiavať „najdôležitejší“ zákon.

Pretože v momente, keď budú musieť za neprijemné správy zodpovedať konkrétni politici, každý z nich si po svojom položí aj otázku, či je rozpočet spravodlivý. ©SME

Únia chce kvóty pre manažérky

BRUSEL, BRATISLAVA. Eurokomisárka Viviane Redingová zvažuje zavedenie kvót na počet žien vo vedení veľkých súkromných firiem. Pristúpiť k nim chce, ak sa firmy na budúci rok samy nezaviažu, že do konca roka 2015 budú tretinu vedenia tvoriť ženy.

 Nemecký telekomunikačný gigant Deutsche Telekom sa k tomu zaviazal dobrovoľne už v marci. Kvóty prijímajú aj krajiny. Prvé bolo Nórsko, nasledovalo Španielsko a Holandsko. (era)
Viac na 11. strane

Socha Svätopluka zostane na svojom mieste. Richard Sulík tvrdí, že jej autor Ján Kulich odstráni gardistický znak z jej štítu. Nie je to však isté.

FOTO SME - VLADIMÍR ŠIMIČEK

Sulík chce Svätopluka iba prerobiť

Šéfovi parlamentu prekáža aj to, že pre sochu sa nemôžu otáčať limuzíny. No nepresunie ju

Autor sochy dohodu s Richardom Sulíkom spochybnil. Smer hrozí odvetou za rušenie nápisu Kráľ starých Slovákov.

BRATISLAVA. Svätopluk už síce nebude kráľom starých Slovákov, jeho socha na čestnom nádvorí Bratislavského hradu však zostane. Okrem nápisu musí autor sochy a prominentný komunistický sochár Ján Kulich odstrániť zo štítu kniežata aj dvojkríž pripomínajúci znak Hlinkovej gardy.

Takéto rozhodnutie včera oznámil predseda Národnej rady Richard Sulík (SaS), ktorý na jej posúdenie v júli zriadil odbornú komisiu. Jazdecké súsošie chce na nádvorí ponechať aj napriek tomu, že komisia historikov, archeológov, architektov a sochárov odporučila jej presunutie na iné miesto hradného areálu.

Ostane pre stavenisko

„Obnovené čestné nádvorie dostalo pôvodný barokový charakter a priestorová mierka. Z architektonicko-pamiatkového hľadiska je absolútne nepri-

Dvaja výtvarníci sa na protest proti soche nechali postriekať červenou farbou, ďalší ju zahádzali červenými karafiátmi.

FOTO SME - VLADIMÍR ŠIMIČEK

pusťné, aby sa jeho hodnoty umiestnením akejkoľvek sochy,“ napísal v posudku komisie hlavný architekt Bratislavy Štefan Šlachta. „Historickou funkciou čestného nádvorja bola funkcia zhromažďovacieho priestoru pri slávnostných ceremóniách. Na Hrade je to dôležité o to viac, že naše čestné nádvorie patrí k najmenším v Európe.“

„Socha ostane tam, kde je, z viacerých dôvodov. Rolu hrali

aj náklady, ale najmä to, že alternatívne umiestnenia sochy sa nachádzajú veľmi blízko staveniska Hradu a socha by sa tam mohla poškodiť a zavádzala by pri rekonštrukcii,“ vysvetľoval včera Sulík. O presune môže podľa neho rozhodnúť jeho nástupca potom, ako bude rekonštrukcia Hradu skončená.

Sulíkovo rozhodnutie označilo za sklamanie zhruba tridsať výtvarníkov, ktorí naň čakali priamo pred Hradom. „Toto bola

„Budem špekulovať. Veď to nie je chytiť brko a zapísať. Viete čo je to začať rúbať do bronzu.“

Ján Kulich,
autor sochy Svätopluka

príležitosť, ako sa odstrihnúť od červenej, ktorá ostala nevyužitá, a to zo strany, od ktorej sme to najmenej čakali,“ hovoril organizátor protestu Martin Piaček. Sochu naďalej žiadajú odstrániť. „Ide o zlú sochu od pochybného autora, na nesprávnom mieste, navyše nainštalovanú bez povolení a širšej odbornej diskusie.“

Rozhodnutie zachovať sochu naopak privítal Smer, ktorého predstaviteľia ju na Hrad presadili a slávnostne odhalili len pár dní pred voľbami.

Sulík však varovali pred odstraňovaním nápisu. „Národná rada dostala od pána profesora len hlinený model. Na ňom môžu pán Sulík aj so všetkými, čo

protestujú, robiť, čo chcú, ale na majetku občianskeho združenia bez súhlasu štatutárov alebo ľudí, ktorí sa poskladali, neurobí nič, to je môj odkaz,“ reagoval bývalý šéf parlamentu a podpredseda Smeru Pavol Paška.

Kulich hovorí nie

Kedy text i znak zo súsošia zmiznú, je zatiaľ nejasné aj pre postoj Kulicha. Sulík žiaden termín nemá a spolieha sa iba na údajnú džentlmenšú dohodu. „Stretol som sa s autorom sochy a dohodol sa, že pán Kulich na svoje náklady zmení kríž na slovenský dvojkríž,“ hovorí.

Kulich však včera podvečer pre SME dohodu spochybnil. „Povedal som mu, že budem špekulovať, čo sa s tým dá spraviť. Veď to nie je chytiť brko a zapísať. Viete, čo je to začať rúbať do bronzu,“ povedal. „Zatiaľ to vidím tak, že to nejde, to nie je otázka len technická, ale aj historická,“ dodal Kulich.

Sulíkova tajomníčka Tatiana Tóthová reagovala, že nahradenie znaku im včera večer opäť potvrdil aj Kulichov syn.

Michal Piško © SME

Lesníci museli ťažbu v Smrekovici zastaviť

Lesníci už nemôžu hovoriť, že nedostali rozhodnutie spred týždňa o zastavení ťažby. Úrad životného prostredia ho ich šéfovi odovzdal osobne.

BANSKÁ BYSTRICA. Rozhodnutie o pozastavení ťažby v navrhovanej prírodnej rezervácii Smrekovica vo Veľkej Fatre je právoplatné a lesníci už ťažbu zastavili.

Pokyn im vydal generálny riaditeľ Lesov SR Igor Vizslai po včerajšom rokovaní na Obvodnom úrade životného prostredia, kde mu predstaviteľia úradu rozhodnutie odovzdali. Úrad rozhodnutie vydal pred týždňom, vedenie štátneho podniku však niekoľko dní tvrdilo, že mu ho nedoručili.

Marián Jasík z organizácie FSC Slovensko tvrdí, že úspe-

chom je aj pozastavenie ťažby na území, pre ktoré navrhujú najvyšší stupeň ochrany.

„FSC Slovensko, Lesy SR aj Správa Národného parku dostali čas na predloženie dôkazov. Upravíme projekt rezervácie, znovu ho predložíme a pokúsime sa získať výnimku ministerstva, aby mohol Krajský úrad životného prostredia v Žiline začať konanie o vyhlásení prírodnej rezervácie Smrekovica,“ hovorí Jasík.

FSC Slovensko, ktorá sa snaží o záchranu pralesov, bude musieť hranice územia zmenšiť. Ťažba už časť navrhovanej rezervácie poškodila.

Obvodný úrad životného prostredia včera riešil aj podnet Róberta Oružinského, ktorý upozornil na porušovanie zákona o ochrane prírody.

Daniel Vražda © SME

Angličtina už Lipšicovi neprekáža

Minister vnútra uveril ministrovi školstva, povinná angličtina prešla vládou.

BRATISLAVA. Nedostatok učiteľov už nie je prekážkou na zavedenie povinnej angličtiny na školách. Vláda včera schválila novelu zákona, podľa ktorej bude angličtina povinným predmetom.

Ustúpil aj minister spravodlivosti Daniel Lipšic (KDH), ktorý minulý týždeň novelu zablokoval pre chýbajúcich angličtinárov. „Minister školstva povedal, že rezort je pripravený po odbornej stránke garantovať kvalitnú výučbu a ja mu plne dôverujem,“ povedal už včera Lipšic.

Až 57,3 percenta učiteľov angličtiny na prvom stupni nie je na túto prácu kvalifikovaných. Na druhom stupni je to menej, len 36,4 percenta. Minister školstva Eugen Jurzyca (SDKÚ)

verí, že ich doplní učiteľmi, ktorí sa vzdelávajú. Jurzyca presvedčil Lipšica tým, že kým v posledných desiatich rokoch vzrástol počet hodín angličtiny až o 300 percent, od septembra to bude len o 13.

Angličtinu žiadajú rodičia

V súčasnosti sú v školách dva cudzie jazyky. Po novom bude od tretieho ročníka angličtina, ďalší cudzí jazyk si škola bude naďalej voliť, od šiesteho ročníka.

Riaditeľka Základnej školy na Ulici čs. brigády v Liptovskom Mikuláši Lubica Révajová hovorí, že angličtinu si žiadajú rodičia. „Z tohto dôvodu ju na prvom stupni máme už dávno.“ Inak by s cudzím jazykom u malých detí tak skoro nezačínala. Niektoré na to podľa Révajovej ešte nie sú zrelé.

Prezidentka Slovenskej aso-

Zmeny v školách

- angličtina bude povinná od tretieho ročníka,
- ďalší cudzí jazyk si budú školy naďalej voliť,
- podrobnosti povinnej angličtiny upraví Štátny vzdelávací program,
- zrušia sa polročné vysvedčenia,
- namiesto nich žiak dostane výpis známok.

ciácie učiteľov angličtiny Jana Berešová hovorí, že dôležité je najmä to, aby sa deti učili hrovou formou. „Je potrebné, aby si deti odskúšali pravý zvuk hlások. Spievali si, hrali sa.“ Berešová privítala, že začiatok vyučovania angličtiny sa v školách zjednotí. „Dnes majú najväčší problém riaditeľia stredných

Jednotke a Dvojke hrozia spojením

STV je finančne na dne. Riaditeľ televízie chce šetriť aj zlučovaním.

BRATISLAVA. Slovenská televízia nie je schopná uskutočňovať svoje verejnoprávne poslanie tak, ako jej to určuje zákon, konštatovala včera Rada STV. Od štátu potrebuje finančnú náhradu za výpadok úhrad za služby verejnosti. Členovia rady zároveň odmietli návrh rozpočtu na budúci rok, ktorý im predkladal generálny riaditeľ Štefan Nižňanský.

Dozorná komisia varuje pred finančným kolapsom televízie.

Manažment zvažuje, že jedným z radikálnych riešení by mohlo byť zlúčenie programov Jednotky a Dvojky. Na to je však potrebná zmena zákona.

„Výška príjmovej časti rozpočtu STV nezodpovedá reálnym potrebám na vysielanie troch televíznych okruhov a z toho dôvodu predpokladaný finančný deficit vo výške 16 miliónov eur ohrozuje plnenie úloh STV do konca roka,“ povedal Miroslav Galamboš z dozornej komisie.

Účtovná strata 18 miliónov podľa neho zároveň ohrozuje aj zostavenie budúcoročného rozpočtu.

Televízia priznala, že čakala vyššie zisky z predaja reklamy.

Suma, ktorú plánuje štát vyčleniť z rozpočtu pre STV, je podľa Nižňanského len „boj o holú existenciu a prežitie“. Vždy sa riešia len dôsledky, ale nie príčiny, prečo je STV finančne poddimenzovaná, tvrdí.

Nižňanský dostal za svoju vlnajúcu prácu odmenu vo výške viac ako 12-tisíc eur, schválila mu ju Rada STV ešte v apríli.

(tasr)

škôl. Prichádzajú k nim žiaci s rôznymi úrovňami v rôznych jazykoch. Ani jeden nevedia poriadne.“

Zrušili polročné vysvedčenia

V novele školského zákona, ktorú ešte musí schváliť parlament, prešlo aj zrušenie polročných vysvedčení. Doteraz ich žiaci dostávali na samostatnom tlačíve. Po novom riaditeľ vystaví polročné vysvedčenie len v prípade písomnej žiadosti rodiča. Jurzyca tým chce odstrániť byrokraciu.

Riaditeľ Základnej školy na Obchodnej ulici v Sečovciach Jaroslav Konečný hovorí, že učiteľom síce odpadne práca, ale žiakom to neprospeje. „Niektorí rodičia až na polročnom vysvedčení zistia, aký má ich dieťa prospek a potom sa spamätajú,“ poznamenal Konečný.

Zuzana Petková © SME